

Stanovisko
Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky

Výrok rozhodnutia o zrušení vyvlastnenia

V súlade s § 17 ods. 1 a 2 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vyvlastňovaní“) zruší vyvlastňovací orgán na návrh vyvlastneného, vyvlastniteľa alebo ich právnych nástupcov úplne alebo čiastočne vyvlastnenie, a to v prípade:

- ak sa v lehote podľa § 16 ods. 2 nezačalo s užívaním pozemku alebo stavby na účel, na ktorý sa vyvlastnila,
- ak vyvlastniteľ nezaplatí vyvlastnenému náhradu za vyvlastnenie v lehote uvedenej v rozhodnutí o vyvlastnení.

V prípade zrušenia vyvlastnenia je potrebné zaoberať sa otázkou, čo s vyvlastneným právom a náhradou za vyvlastnenie, ktoré boli predmetom rozhodnutia o vyvlastnení.

Zákon o vyvlastňovaní upravuje právne následky zrušenia vyvlastnenia v § 17 ods. 6 a 7. V prípade zrušenia vyvlastnenia práv, ktoré boli vyvlastnenému rozhodnutím o vyvlastnení odňaté alebo obmedzené, ich opäť nadobúda vyvlastnený alebo jeho právny nástupca.

Zákon o vyvlastňovaní okrem opätovného nadobudnutia vyvlastnených práv priznáva účastníkom vyvlastňovacieho konania aj ďalšie nároky súvisiace s vyvlastnením. Podľa § 17 ods. 6 veta tretia zákona o vyvlastňovaní: „Nárok na náhradu škody a nákladov spojených s vyvlastnením, ktoré vznikli účastníkom vyvlastňovacieho konania, zostávajú zachované.“

Stanovenie presnej sumy náhrady nárokov účastníkov vyvlastňovacieho konania, ktoré im vznikli v súvislosti s vyvlastnením ponecháva zákon o vyvlastňovaní na dohode medzi účastníkmi vyvlastňovacieho konania, resp. v prípade, ak k dohode nedôjde, je podľa zákona o vyvlastňovaní príslušný na rozhodnutie o uspokojení týchto nárokov a ich výške súd.

Vyvlastniteľovi právoplatnosťou rozhodnutia o zrušení vyvlastnenia vzniká zo zákona o vyvlastňovaní nárok na vrátenie poskytnutej náhrady za vyvlastnenie. V prípade, ak by nedošlo k dohode medzi vyvlastneným alebo jeho právnym nástupcom a vyvlastniteľom má vyvlastniteľ možnosť obrátiť sa s týmto nárokom na súd.

V oboch prípadoch pôjde o civilný súd¹.

K uvedenému je potrebné doplniť, že zákon o vyvlastňovaní v prípade uplatnenia uvedených nárokov na súde, neustanovuje pre tento úkon žiadnu lehotu.

¹ Analogicky podľa § 11 ods. 2 a § 13 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní.

Zákon o vyvlastňovaní neukladá povinnosť vyvlastňovaciemu orgánu rozhodnúť v prípade zrušenia vyvlastnenia aj o spätnom prevode vyvlastnením odňatých práv, teda o vrátení vyvlastnenej nehnuteľnosti a vrátení poskytnutej náhrady za vyvlastnenie.

Naopak, zákon o vyvlastňovaní priamo upravuje dôsledky zrušenia vyvlastnenia (právne skutočnosti, ktoré nastupujú po zrušujúcom rozhodnutí): vyvlastniteľ má právo na vrátenie finančnej náhrady za vyvlastnenie a vyvlastnený alebo jeho právny nástupca má právo na vyvlastnené právo a náhradu škody a účelne vynaložených nákladov, ak vznikli v súvislosti s vyvlastnením.

V súlade s uvedeným rozhodnutie vyvlastňovacieho orgánu o zrušení vyvlastnenia nebude obsahovať výrok o vrátení vyvlastnených práv a ani výrok o vrátení náhrady za vyvlastnenie.

V odôvodnení rozhodnutia o zrušení vyvlastnenia je potrebné uviesť odkaz na § 17 ods. 6 a 7 zákona o vyvlastňovaní.

Nakoľko postup stanovený v § 17 zákona o vyvlastňovaní nesúvisí s procesnými právami, o ktorých musí byť účastník konania poučený v zmysle zákona o vyvlastňovaní a Správneho poriadku², odkaz na ustanovenia § 17 by nemali byť súčasťou poučenia rozhodnutia o zrušení vyvlastnenia. Zákonom o vyvlastňovaní, ktorý upravuje nároky vyplývajúce zo zrušenia vyvlastnenia nie je stanovená ani žiadna lehota na uplatnenie nárokov na súde, ktorej zmeškanie by mohlo mať vplyv na práva a záujmy účastníka konania v súvislosti so zrušením rozhodnutia o vyvlastnení.

² Správny poriadok ustanovuje, čo má byť predmetom poučenia, ide najmä o poučenie v prípade práva na odvolanie alebo rozklad alebo možnosť preskúmania právoplatného rozhodnutia správnym súdom, kedy by v prípade neskorého uplatnenia svojho práva hrozila ujma na právach a záujmoch účastníka konania (§ 47 ods. 4 a § 54 ods. 3 Správneho poriadku).